

Kuntien kuuleminen ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastuukuntamallina 1.1.2023 alkaen

KH 11.04.2022 § 133
71/00.01.00.05/2022

Valmistelija

kaupunginlakimies Markus Hämäläinen
markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394,
tekninen johtaja Kari Tikkanen
kari.tikkanen@savonlinna.fi, p. 044 417 4600
henkilöstöpäällikkö Susanna Laine
susanna.laine@savonlinna.fi, p. 044 417 4060

Selostus

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri on järjestänyt terveysvalvonnan ja eläinlääkinnän eli ympäristöterveydenhuollon kokonaisuuden palvelut 15 vuoden ajan Savonlinnan kaupungin ja Enonkosken, Juvan, Puumalan, Rantasalmen sekä Sulkavan kunnan alueelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta huolimatta ympäristöterveydenhuollon tehtävät säilyvät kuntien järjestämisvastuulla, eikä kuntien organisointivaihtoehtoissa tapahdu muutoksia. Valvontayksiköt, jotka sijaitsevat sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhteydessä, on organisoitava uudelleen 1.1.2023 mennessä, elleivät alueen kunnat sovi tehtävien siirrosta hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Kunnan tulee järjestää kansanterveyslain (66/1972) 1 §:n 2 momentissa luetelluissa laeissa tarkoitettujen yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua koskevien tehtävien (ympäristöterveydenhuolto) muodostama kokonaisuus kunnan itsensä toimesta tai kuntien välisenä yhteistoimintana.

Savonlinnan kaupungin osalta edellä mainittu tarkoittaa sitä, että 31.12.2022 saakka ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastaa ja sen mukaisia tehtäviä hoitaa nykyiseen tapaan Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri. Jäsenkunnat (Savonlinnan kaupunki, Enonkosken, Juvan, Puumalan, Rantasalmen ja Sulkavan kunnat) ovat neuvotelleet ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä kuntalain (410/2015) 51 §:n tarkoittaman vastuukuntamallin pohjalta.

Vastuukuntamallissa jäsenkunnat sopivat siitä, että kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta. Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsutaan vastuukunnaksi. Edelleen kunnat voivat sopia, että muut kunnat valitsevat osan yhteisen toimielimen jäsenistä (kuntalaki 51 §).

Vastuukuntamallissa jäsenkuntien on laadittava kuntalain 52 §:n tarkoittama yhteistä toimielintä koskeva sopimus, jossa on sovittava 1) yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa kuntalain 8 §:n tarkoittamasta järjestämisvastuun siirtymisestä, 2) yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielinten jäseniä, 3) kustannusten perusteista ja jakautumisesta, 4) sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta. Sopimuksessa voidaan sopia myös siitä, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämää asiaa käsiteltäväkseen.

Sopimuksen tarkoittama ympäristöterveydenhuolto muodostuu tehtävistä, jotka on määritelty seuraavassa lainsäädännössä:

- Kansanterveyslaki 66/1972
- Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009
- Terveysuojelulaki 763/1994
- Elintarvikelaki 297/2021
- Eläinlääkintähuoltolaki 765/2009, luonnos uudeksi eläinlääkintähuoltolaiksi
- Tupakkalaki 549/2016
- Lääkelaki 395/1987; 54 a Nikotiinivalmisteiden myynti (22/2006)

Yhteistoimintasopimuksessa sovittava hallinnon järjestäminen edellyttää vastuukunnan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä, jossa määritellään yhteistä tehtävää hoitava viranomainen ja sen toiminta, toimivalta ja tehtävät. Hallintosäännön asianomaisia määräyksiä laadittaessa huomioidaan yhteistoimintasopimuksen määräykset.

Ennen yhteisen toimielimen toimintaa koskevan hallintosäännön hyväksymistä tulee kuulla muita sopimuskuntia. Sopimuskuntien tulee muuttaa hallintosääntöjään siten, että niissä annetaan sopimuksen mukaiset tehtävät valitulle vastuukunnalle ja niiltä osin noudatetaan vastuukunnan hallintosääntöä.

Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä ja sen mukaisista tehtävistä vastaa yhteisenä toimielimenä vastuukunnan Savonlinnan kaupungin organisaatioon kuuluva yhteinen toimielin. Tämä yhteinen toimielin, alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaosto, on organisatorisesti on teknisen lautakunnan jaosto.

Edelleen järjestely edellyttää Savonlinnan kaupungin ja Sosterin välistä ympäristöterveydenhuollon tehtävään sitoutuneen toiminnan, varallisuuserien ja henkilöstön sopimusperusteista siirtämistä Sosterilta kaupungille sekä mm. terveysvalvonnan johtaja viran perustamista.

Toiminnan siirtyminen otetaan huomioon vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisessa.

Tätä asiaa koskevat suunnitellut pääasialliset vaiheet ovat:

Vaihe:	Suunniteltu ajankohta
Savonlinnan kaupunginhallitus: päätös kuntien kuulemisesta	11.4.2022
Esitetty määräaika kunnan lausunnon toimittamiselle Savonlinnan kaupunginhallitukselle	3.5.2022 mennessä
Savonlinnan kaupunginhallitus: mahdollinen päätös esittää asia valtuuston hyväksyttäväksi	23.5.2022
Savonlinnan kaupunginvaltuusto: mahdollinen päätös muuttaa hallintosääntöä yhteisen toimielimen osalta ja yhteistoimintasopimus	13.6.2022
Kuntien valtuustojen päätökset	
Yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaminen	
Ympäristöterveydenhuollon toiminnan ym. siirtäminen Sosterilta kaupungille	

Tällä asialla Savonlinnan kaupunginhallituksen tarkoituksena on kuulla hallintolain 34 §:n mukaisesti kuntaa sekä varata tälle lausua mielipiteensä ja kantansa

- Savonlinnan kaupungin yhteistä toimielintä koskevasta hallintosääntömääräysluonnoksesta sekä hallintosäännöstä soveltuvien osien
- yhteistoimintasopimusluonnoksesta

Liite A: Yhteistoimintasopimusluonnos

Liite B: Savonlinnan kaupungin hallintosääntömääräysluonnos: Alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaos

Liite C: Voimassa oleva Savonlinnan kaupungin hallintosääntö (ei lähetetä erikseen, löytyy kohteesta:

<https://www.savonlinna.fi/paatoksenteko/saantokokoelma/>

Oheismateriaali: STM:n, MMM:n ja kuntaliiton kirje 7.10.2021

Oheismateriaali: Kuntaliiton 6.10.2021 päivätty ohje ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittävää vaikutusta yritystoimintaan.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää kuulla Enonkosken, Juvan, Puumalan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntaa ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastuukuntamallin ja liitteen A yhteistoimintasopimuksen ja liitteen B hallintosääntömääräysluonnoksen ja Savonlinnan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Kaupunginhallitus pyytää toimittamaan lausunnot 3.5.2022 mennessä.
Käsittely	Eija Stenberg poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (HallL 28 § 1. mom. k. 5).
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Juvan kunta Sulkavan kunta Enonkosken kunta Puumalan kunta Rantasalmen kunta